

PHẦN THỨ HAI

**ĐẢNG BỘ VÀ NHÂN DÂN
PHƯỜNG 15 TRONG SỰ NGHIỆP
XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN
KINH TẾ - XÃ HỘI
(1975 - 2010)**

CHƯƠNG III

ĐẢNG BỘ PHƯỜNG 25 (PHƯỜNG 15 NGÀY NAY) LÃNH ĐẠO THỰC HIỆN CHỦ TRƯỞNG CẢI TẠO XÃ HỘI CHỦ NGHĨA CỦA ĐẢNG VÀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI (1975 - 1985)

Thắng lợi vĩ đại của Chiến dịch Hồ Chí Minh đã giải phóng hoàn toàn miền Nam, kết thúc 21 năm kiên cường kháng chiến chống Mỹ cứu nước của quân và dân ta. Sự kiện vĩ đại đó đã tạo ra một bước ngoặt lịch sử quan trọng là mở ra một kỷ nguyên mới cho cách mạng Việt Nam: Kỷ nguyên độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội tiến tới dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng và văn minh.

Mười năm sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng từ năm 1975 đến năm 1985, dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Quận ủy và Ủy ban Nhân dân quận 10, chi bộ và nhân dân phường 25 (phường 15 ngày nay) đã phát huy truyền thống anh dũng trong sự nghiệp đấu tranh giành độc lập dân tộc,

cùng với nhân dân quận 10 từng bước khắc phục hậu quả do chiến tranh, thực hiện chủ trương cải tạo xã hội chủ nghĩa của Đảng, phục hồi sản xuất, xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội.

I. CHI BỘ PHƯỜNG 25 (PHƯỜNG 15 NGÀY NAY) LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG, Củng Cố CHÍNH QUYỀN CÁCH MẠNG, ỔN ĐỊNH TRẬT TỰ XÃ HỘI VÀ ĐỜI SỐNG NHÂN DÂN (1975 - 1977)

1. Tình hình phường 25 (phường 15 ngày nay) trong những năm đầu sau giải phóng

Sau ngày 30/4/1975, trên cơ sở địa bàn hành chính của chế độ cũ để lại, Quận ủy quận 10 đã thành lập ra 5 phường ủy, trong đó địa bàn phường 15 ngày nay nằm trong địa bàn phường Chí Hòa do đồng chí Trương Tấn Biên làm Bí thư và đồng chí Nguyễn Xuân Cơ làm Chủ tịch Ủy ban Nhân dân cách mạng.

Tháng 7/1976, thực hiện sự chỉ đạo của thành phố về việc tổ chức lại bộ máy hành chính cấp quận và phường. Theo đó quận 10 từ 5 phường cũ là phường: Nguyễn Tri Phương, Nhật Tảo, Minh Mạng, Phan Thanh Giản, Chí Hòa được chia thành 24 phường. Trong đó, phường Chí Hòa được chia thành 4 phường là: phường 21, 23, 24 và phường 25. Phường 25 gồm địa bàn khóm 12, khóm 13 của phường Chí Hòa và cư xá Bắc Hải. Phía đông giáp phường 24, phía tây giáp quận Tân Bình, phía nam giáp phường 10 - quận 3, phía bắc giáp Trung tâm phát triển Phú Thọ. Diện tích tự nhiên

của phường khoảng 400.000 m², trong đó các khu nghĩa địa chiếm khoảng ½ tổng diện tích. Sau khi thành lập về tổ chức Đảng, chi bộ phường 25 có 15 đảng viên do đồng chí Hoàng Thị Khánh làm Bí thư và đồng chí Nguyễn Châu Triêm làm Phó Bí thư⁽¹⁾; Về chính quyền, Ủy ban Nhân dân phường có 5 thành viên do đồng chí Nguyễn Xuân Cơ làm Chủ tịch.

Sau khi đồng chí Hoàng Thị Khánh chuyển đi nhận nhiệm vụ mới thì đồng chí Nguyễn Châu Triêm lên làm Bí thư chi bộ.

Bước vào lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị của những năm đầu sau giải phóng, chi bộ và chính quyền phường 25 (trước đó là phường Chí Hòa) đứng trước những khó khăn và thuận lợi sau:

a. Khó khăn:

- Trên địa bàn phường, ngoài cư xá Bắc Hải ra còn có các căn cứ quân sự của địch như trại dù Nguyễn Trung Hiếu, trại biệt động quân Đào Bá Phước, nhà bưu điện vô tuyến viễn thông. Dọc đường Tô Hiến Thành là các cơ quan của địch như Trung tâm quản trị Trung ương, Trung tâm thẩm vấn, Trung tâm tình báo hỗn hợp, Trung tâm quản trị quân báo... Thêm vào đó là những hoạt động của các băng nhóm tệ nạn xã hội ở các nghĩa địa, như nghĩa địa Đô Thành và sự chống phá của các lực lượng phản động lẩn trốn, không chịu ra trình diện làm cho tình hình an ninh trật tự của phường trở lên hết sức phức tạp.

- Các cơ sở kinh tế trên địa bàn phường hầu như không có gì. Đại bộ phận nhân dân lao động trong phường là những

1 Xem danh sách Chi ủy lâm thời trong phần phụ lục.

người lao động làm thuê, buôn bán nhỏ lẻ trên các lề đường nên đời sống sau những ngày đầu giải phóng gặp rất nhiều khó khăn. Trong cư xá Bắc Hải, các gia đình binh lính, sĩ quan ngay trước đây sống chủ yếu vào lương của chồng con nay không còn, thêm vào đó lại bị ảnh hưởng bởi “chiến tranh tâm lý” của địch cho rằng cách mạng trả thù nên hoang mang và bất ổn định.

- Đội ngũ cán bộ, đảng viên của phường vừa thiếu lại chưa có kinh nghiệm trong công tác quản lý kinh tế, quản lý xã hội và chưa nắm chắc được địa bàn hoạt động.

Bên cạnh những khó khăn nêu trên, chi bộ và chính quyền phường 25 cũng có một số thuận lợi hết sức cơ bản.

b. Thuận lợi:

- Đội ngũ cán bộ, đảng viên của phường phần lớn đã được rèn luyện trong kháng chiến, có lập trường chính trị vững vàng, có uy tín với nhân dân và hăng hái trong nhiệm vụ mới. Đặc biệt là số cán bộ trung, cao cấp trong quân đội ta về nghỉ hưu tại cư xá Bắc Hải, đây là những hạt nhân nòng cốt để xây dựng chi bộ và vận động, tổ chức nhân dân địa phương tham gia tái thiết và xây dựng cuộc sống mới.

- Thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước đã mang lại nền hoà bình cho đất nước, Bắc Nam sum họp, gia đình đoàn tụ sau những năm, tháng li tán bởi chiến tranh thì cuộc sống mới lần này đã đem lại không khí phấn khởi cho mọi người dân trong phường bước vào xây dựng và phát triển kinh tế.

- Trong quá trình tổ chức thực hiện nhiệm vụ cách mạng mới, chi bộ và chính quyền phường luôn nhận được sự quan

tâm chi đạo của Quận ủy và Ủy ban Nhân dân quận 10 và sự giúp đỡ của các ban, ngành trong quận.

2. Chi bộ phường 25 (phường 15 ngày nay) lãnh đạo xây dựng và củng cố chính quyền cách mạng, ổn định trật tự xã hội và đời sống nhân dân, khôi phục sản xuất (5/1975 - 8/1977)

Trong những ngày đầu giải phóng, thực hiện sự chỉ đạo của Quận ủy quận 10, chi bộ phường 25 đã bắt tay vào công tác lãnh đạo củng cố chính quyền cách mạng, tiến hành truy quét tàn quân địch, cứu đói, khôi phục sản xuất và phát triển các đoàn thể quần chúng cách mạng.

Với những nỗ lực phấn đấu của mình, sau hai năm thực hiện nhiệm vụ chính trị của giai đoạn chuyển tiếp từ chiến tranh chuyển sang hòa bình, chi bộ, chính quyền và nhân dân phường 25 đã đạt được những kết quả hết sức cơ bản trên các mặt:

a. Trong công tác củng cố chính quyền cách mạng và phát triển các tổ chức quần chúng

Thực hiện sự chỉ đạo của Quận ủy, trong những ngày đầu sau giải phóng, chi bộ các khóm đã phát động nhân dân tham gia xây dựng và củng cố chính quyền cách mạng ở khóm. Kết quả, ta đã loại trừ được những phần tử xấu lợi dụng tình hình chui vào chính quyền phá rối. Cuối tháng 6/1975, ta bỏ chính quyền cấp khóm và tổ chức các tổ dân phố.

Ngày 26/4/1976, dưới sự lãnh đạo của Chi ủy và chính quyền, trong không khí độc lập, tự do và dân chủ, cử tri phường Chí Hòa (thời gian này phường 25 chưa thành lập)

đã tích cực cùng cử tri cả nước tham gia bầu cử Quốc hội thống nhất.

Tháng 7 năm 1976, địa danh và địa giới phường 25 được chính thức thành lập trên cơ sở địa bàn của khóm 12, khóm 13 của phường Chí Hòa và cư xá Bắc Hải.

Ngày 29/5/1977, cùng với cử tri quận 10, cử tri phường 25 đã tích cực tham gia bầu cử Hội đồng Nhân dân phường (nhiệm kỳ 1977 - 1979). Trong 2 ngày 28 và 29 tháng 8 năm 1977, Hội đồng Nhân dân khóa I đã họp kỳ họp thứ nhất. Trong kỳ họp này, Hội đồng Nhân dân đã bầu ra Ủy ban Nhân dân phường gồm 7 thành viên, do đồng chí Võ Thành Tiên làm Chủ tịch và các đồng chí Trương Minh Chánh và Hoàng Văn Mười làm Phó Chủ tịch⁽¹⁾. Đây là bộ máy chính quyền đầu tiên của phường do nhân dân trực tiếp bầu ra. Sau bầu cử, Ủy ban Nhân dân phường tiếp tục được củng cố về nhân sự và bồi dưỡng về chức năng, nhiệm vụ.

Song song với công tác lãnh đạo củng cố chính quyền cách mạng, Chi ủy còn lãnh đạo xây dựng và phát triển các đoàn thể quần chúng như Đoàn Thanh niên Cộng sản, Đội Thiếu niên Tiền phong, Hội Phụ nữ, Mặt trận Tổ quốc... Dưới sự lãnh đạo của Chi ủy và chính quyền, hoạt động của các đoàn thể đã tạo ra nhiều phong trào cách mạng trên địa bàn phường.

b. Trong công tác truy quét tàn quân địch, giữ gìn trật tự xã hội

Do đặc thù riêng so với các phường khác trong quận nên trên địa bàn phường có hai lực lượng vũ trang là: Lực lượng

1 Xem danh sách các thành viên của Ủy ban Nhân dân phường nhiệm kỳ 1977 - 1979 trong phần phụ lục.

chi viện do Phòng Tham mưu Bộ Tư lệnh Thành phố quản lý gồm 1 trung đội và Lực lượng tự vệ chiến đấu do Quận đội quản lý gồm 2 tiểu đội.

Ngày 16/8/1975, thực hiện sự chỉ đạo của Quận ủy và Ủy ban Quân quản, chi bộ phường đã lãnh đạo lực lượng công an, lực lượng vũ trang phường kết hợp với lực lượng quân sự của trên phát động quần chúng nhân dân ra quân truy quét các phần tử phản động có nợ máu với nhân dân không chịu ra trình diện cách mạng.

Qua chiến dịch truy quét, ta đã bắt và kêu gọi được nhiều sĩ quan, binh lính địch đang lẫn trốn mang vũ khí ra trình diện chính quyền cách mạng. Trong quá trình truy quét, ta còn thu được nhiều truyền đơn, tài liệu có nội dung xấu do bọn phản động lưu giữ, ngăn chặn được những âm mưu manh động vũ trang của tàn quân địch.

Cùng với truy quét tàn quân địch, ta còn tổ chức trấn áp bọn tội phạm hình sự, du đảng, hoạt động trên địa bàn phường. Đối với các tệ nạn xã hội như chủ chứa, gái mãi dâm... ta tổ chức giáo dục rồi cho họ về gia đình.

Để lập lại trật tự đường phố, chính quyền phường đã tiến hành giải tỏa chợ trời, sắp xếp lại các hoạt động buôn bán của người dân trên các vỉa hè, kết hợp với lực lượng vũ trang của thành phố đóng trên địa bàn tổ chức tuần tra canh gác ở các địa bàn trọng điểm như: khu cư xá Bắc Hải, khu vực nghĩa địa Đô Thành. Trong khu cư xá Bắc Hải ta lập hai công gác do lực lượng quân đội đảm trách.

Đến cuối năm 1975, tình hình an ninh, trật tự xã hội trên địa bàn phường bước đầu được ổn định. Trong báo cáo sơ

kết công tác truy quét tàn quân địch và ổn định tình an ninh trật tự xã hội của quận 10 nêu rõ: “Trong chiến dịch, tình hình đã chuyển biến và ổn định, quần chúng được phát động tham gia tích cực đông đảo và khí thế”⁽¹⁾.

Năm 1976, lực lượng Công an phường đã tiến hành tốt công tác quản lý hộ khẩu trên địa bàn.

c. Trong công tác khôi phục sản xuất và ổn định đời sống nhân dân

Đứng trước tình hình ngưng, trệ hoạt động của các cơ sở sản xuất tiểu thủ công nghiệp trên địa bàn, Chi bộ và chính quyền đã tạo mọi điều kiện để các cơ sở sản xuất này hoạt động trở lại. Được sự giúp đỡ của chính quyền, đến cuối năm 1975, hầu hết các cơ sở sản xuất tiểu thủ công nghiệp trên địa bàn phường đã hoạt động trở lại bình thường.

Những ngày đầu sau giải phóng cũng như các phường khác trong quận, phường lâm vào tình trạng khan hiếm lương thực, vì thế chi bộ và chính quyền đã tập trung sự lãnh đạo vào quản lý và phân phối lương thực cho nhân dân. Chính quyền tập trung lo việc huy động phương tiện, tổ chức tiếp nhận chu đáo số lương thực được quận phân phối cho địa phương và tổ chức cấp phát gạo cho nhân dân.

Được sự chi viện và hướng dẫn của Ủy ban Nhân dân quận, phường đã tổ chức mạng lưới thương nghiệp xã hội chủ nghĩa để phân phối lương thực, thực phẩm, nhu yếu phẩm, chất đốt... cho nhân dân. Việc phân phối gạo và thực phẩm kịp thời và đến tận tay người dân, tạo nên sự yên tâm, phấn khởi trong nhân dân.

⁽¹⁾ 1 Sơ khảo Lịch sử Đảng bộ Quận 10 (1975 - 1/2000) tr 17.

Thực hiện sự chỉ đạo của Quận ủy, Chi ủy và chính quyền, phường đã vận động nhân dân hồi hương và đi xây dựng vùng kinh tế mới, động viên thanh niên gia nhập Thanh niên xung phong.

Trên lĩnh vực văn hóa - xã hội, Chi ủy và chính quyền phường đã tập trung lãnh đạo khai giảng năm học mới và tổ chức các lớp bổ túc văn hóa để xóa nạn mù chữ cho nhân dân.

Trong công tác tuyên truyền, phường đã thành lập đội tuyên truyền, xây dựng hệ thống loa truyền thanh cố định ở các khu dân cư để tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng, giải thích những vướng mắc trong nhân dân, đấu tranh chống những luận điệu xuyên tạc của địch.

Trong công tác y tế, phường đã kết hợp với Phòng Y tế quận tổ chức phun thuốc phòng chống các dịch bệnh trên địa bàn; Phát động nhân dân tham gia khai thông cống rãnh, giữ gìn vệ sinh nơi cư trú.

Bên cạnh những nhiệm vụ trên, Chi ủy và chính quyền phường còn lãnh đạo tốt các nhiệm vụ cải tạo xã hội xã hội chủ nghĩa và thu đổi tiền mới.

*
**

Hai năm sau ngày miền Nam được hoàn toàn giải phóng là một khoảng thời gian không dài, nhưng dưới sự lãnh đạo của Quận ủy và Ủy ban Nhân dân quận 10, chi bộ và nhân dân phường 25 (từ 5/1975 đến 4/1976 thuộc phường Chí Hòa) đã hoàn thành được nhiệm vụ là: Xây dựng và củng cố chính quyền cách mạng, tiến hành truy quét tàn quân địch, cứu đói, khôi phục sản xuất, phát triển các đoàn thể

cách mạng và thực hiện chủ trương cải tạo xã hội xã hội chủ nghĩa của Đảng.

Những kết quả đạt được trong công tác xây dựng chính quyền cách mạng, phục hồi sản xuất, ổn định trật tự xã hội và đời sống nhân dân sau hai năm giải phóng đã tạo ra những thuận lợi mới để chi bộ bước vào tổ chức Đại hội lần thứ I.

II. CHI BỘ PHƯỜNG 25 (PHƯỜNG 15 NGÀY NAY) LÃNH ĐẠO THỰC HIỆN CHỦ TRƯỞNG CẢI TẠO XÃ HỘI CHỦ NGHĨA CỦA ĐẢNG VÀ NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI CHI BỘ LẦN THỨ I (1977 - 1979)

1. Đại hội Chi bộ lần thứ I (8/1977)

Từ ngày 25/5 đến ngày 1/6/1977, Đảng bộ quận 10 tổ chức Đại hội đại biểu Đảng bộ lần thứ I. Đại hội đã đề ra phương hướng nhiệm vụ của Đảng bộ trong 2 năm 1977 - 1978 là: “Đẩy mạnh cải tạo xã hội chủ nghĩa và xây dựng chủ nghĩa xã hội trên tất cả các mặt: chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội. Tập trung cải tạo công thương nghiệp tư bản tư doanh, giải quyết đại bộ phận người thất nghiệp, khôi phục và phát triển sản xuất, từng bước ổn định cải thiện đời sống... Nhiệm vụ chính trị hàng đầu của Đảng bộ và nhân dân quận 10 là phát triển sản xuất tiểu thủ công nghiệp”⁽¹⁾. Đây là những định hướng lớn để chi bộ xác định những nhiệm vụ cụ thể trong những năm 1977 - 1979.

Được sự nhất trí của Ban Thường vụ, tháng 8 năm 1977,

1 Sơ khảo Lịch sử Đảng bộ quận 10 (1975 - 2000), tr 25.

chi bộ phường 25 tổ chức Đại hội Chi bộ lần thứ I (vòng 2⁽¹⁾), tại Hội trường Ủy ban Nhân dân phường.

Đại hội đã kiểm điểm sự lãnh đạo của chi bộ sau hai năm giải phóng và đề ra nhiệm vụ của chi bộ trong hai năm 1977 - 1979 là: “Đẩy mạnh cải tạo công thương nghiệp, phát triển sản xuất tiểu thủ công nghiệp và phân phối lưu thông; từng bước ổn định, cải thiện đời sống nhân dân; Giữ vững an ninh chính trị và trật tự xã hội”.

Đại hội đã bầu ra Chi ủy mới gồm 5 ủy viên, do đồng chí Nguyễn Châu Triêm làm Bí thư và đồng chí Võ Thành Tiên làm Phó Bí thư⁽²⁾.

Đại hội Chi bộ phường 25 lần thứ I được tổ chức trong bối cảnh cùng với nhân dân quận 10, nhân dân phường 25 đang thi đua lao động sản xuất lập thành tích chào mừng thắng lợi của Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IV. Đây là đại hội công khai đầu tiên của chi bộ kể từ ngày thành lập nên đã thu hút sự quan tâm theo dõi của cán bộ, đảng viên và nhân dân trong phường.

2. Lãnh đạo thực hiện Nghị quyết Đại hội Chi bộ phường lần thứ I (8/1977 - 3/1979)

Trong lúc nhân dân phường 25 đang nỗ lực thực hiện nghị quyết Đại hội Chi bộ lần thứ I và các nghị quyết của cấp trên thì lực lượng thù địch đã gây ra cuộc chiến tranh ở biên giới Tây Nam của Tổ quốc và đế quốc Mỹ thực thi chính sách cấm vận kinh tế. Những sự kiện đó đã làm cho

- 1 Đại hội Chi bộ (vòng 1) được tổ chức vào tháng 6/1976 để thảo luận các Dự thảo văn kiện của Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IV và bầu đại biểu tham dự Đại hội đại biểu Đảng bộ Quận 10 lần thứ I.
- 2 Xem danh sách Chi ủy nhiệm kỳ 1977 - 1979 trong phần phụ lục.

công cuộc tái thiết đất nước của nhân dân ta trở nên bất lợi và khó khăn hơn. Nhưng dưới sự lãnh đạo của Quận ủy, Ủy ban Nhân dân quận, sự giúp đỡ của các ban, ngành trong quận, sau hơn một năm với sự nỗ lực phấn đấu của các cán bộ, đảng viên và nhân dân, tình hình kinh tế - xã hội của phường vẫn thu được những kết quả hết sức cơ bản trên các lĩnh vực sau:

a. Trên lĩnh vực kinh tế

Hoạt động của Hợp tác xã đã có nhiều cố gắng trong phục vụ nhân dân trong phường. Ngoài các mặt hàng cung cấp của Nhà nước, Hợp tác xã còn cung cấp thêm một số mặt hàng theo giá thỏa thuận nhưng rẻ hơn thị trường tự do từ 5% đến 10% như: nước mắm, rau xanh, cá tươi, thịt heo... để phục vụ cho hai bữa ăn của nhân dân. Doanh số mua, bán của Hợp tác xã trong năm 1977 đạt 650.000 đồng.

Ban kinh tế, tài chính phường đã kết hợp tốt với Phòng thuế quận trong công tác thu thuế trên địa bàn phường. Năm 1977 thu được 4.642 đồng, chi trong năm là 3.653 đồng.

Tổ nhà đất đã hoàn thành công tác kê khai nhà cửa trên địa bàn. Đến đầu năm 1978, toàn phường có 1.870 nóc gia với 2.135 hộ gia đình.

Trong công tác cải tạo xã hội chủ nghĩa, thực hiện sự chỉ đạo của trên, phường đã tiến hành đăng ký kinh doanh thương nghiệp và sản xuất tiểu thủ công nghiệp. Kết quả có 7.744 hộ đăng ký, qua phân loại 432 hộ chỉ có 1 hộ loại A, còn lại chỉ là sản xuất lẻ theo tính chất gia đình, không thuê mướn công nhân⁽¹⁾.

1 Báo cáo tổng kết công tác năm 1977 của Ủy ban Nhân dân phường 25 ngày 2/1/1978.

Phường đã tiến hành thành lập thêm 5 tổ hợp mới là: tổ làm nón nhựa bảo hộ lao động, tổ làm tấm tre, tổ may mặc, tổ thêu tay và tổ làm dép xuất khẩu. Chi ủy và chính quyền phường đã tích cực vận động những cơ sở làm nghề mộc đi vào làm ăn tập thể và những hộ buôn bán chuyển sang sản xuất hoặc chăn nuôi.

Trong công tác phân bố lại lực lượng lao động, năm 1977, phường đã vận động được 3 hộ đi lập nghiệp, 68 hộ hồi hương về quê cũ, 132 người gia nhập Thanh niên xung phong.

Mặc dù đã có những cố gắng trong công tác lãnh đạo phát triển sản xuất nhưng nhìn chung tình hình sản xuất kinh doanh trên địa bàn phường 25 trong thời gian này gặp rất nhiều khó khăn.

b. Trên lĩnh vực văn hóa - xã hội

Về giáo dục, phường đã hoàn thành công tác xóa mù chữ và được Bộ Giáo dục tặng cờ luân lưu (năm 1977). Tổ chức được 9 lớp bổ túc văn hóa tập trung, 10 lớp liên tổ. Đội ngũ giáo viên đứng lớp có 40 người, trong đó có 11 giáo viên phổ thông. Phường đã thành lập được Ban Bảo trợ Bổ túc văn hóa. Nhìn chung, phong trào học bổ túc văn hóa của nhân dân trong phường phát triển khá tốt, cơ sở trường lớp được chính quyền và các đoàn thể quan tâm sửa chữa, bảo đảm 100% các cháu trong độ tuổi đến trường.

Về công tác y tế, năm 1977, trạm y tế phường đã giới thiệu 18.419 lượt người đi khám bệnh, khám tại chỗ cho 11.540 lượt người. Công tác vệ sinh đường phố, phun thuốc phòng trừ dịch bệnh được duy trì. Xây dựng được nhiều tủ thuốc dân lập.

Trong công tác thương binh - xã hội, phường đã thực hiện được 3 lần cứu trợ xã hội gồm tiền mặt, gạo, vải cho trên 40 hộ gia đình thương binh, liệt sĩ, làm hồ sơ đề nghị công nhận liệt sĩ, tổ chức phát bằng “Tổ quốc ghi công”, chăm sóc mộ liệt sĩ.

Các hoạt động như tuyên truyền, thể dục thể thao, thư viện cũng đạt được những kết quả nhất định.

c. Trên lĩnh vực quốc phòng - an ninh

Mặc dù tình hình an ninh trật tự có nhiều phức tạp bởi ảnh hưởng của cuộc chiến tranh xâm lược ở biên giới Tây Nam do các thế lực phản động gây ra, nhưng tình hình an ninh chính trị, trật tự xã hội trên địa bàn phường được giữ vững. Dưới sự lãnh đạo của Chi ủy, lực lượng công an và phường đội đã làm tham mưu khá tốt trong phong trào bảo vệ an ninh Tổ quốc, mạng lưới an ninh được hình thành và hoạt động khá tích cực, các lực lượng dân quân, dân phòng được bố trí theo khu vực.

Những năm này, thực hiện sự chỉ đạo của Quận ủy, chi bộ và nhân dân phường 25 đã huy động tối đa cả nhân lực và vật lực cho cuộc chiến đấu của quân và dân ta trong cuộc chiến đấu bảo vệ biên giới phía Tây Nam của Tổ quốc.

Công an phường tổ chức thực hiện cuộc vận động xây dựng lực lượng trong sạch vững mạnh theo Chỉ thị 92 của Ban Bí thư và đấu tranh bảo vệ tài sản xã hội chủ nghĩa.

Lực lượng quân sự gồm: Lực lượng chi viện của Bộ tư lệnh Thành và lực lượng do quận quản lý, thường xuyên luyện tập kỹ chiến thuật và sẵn sàng chiến đấu. Hàng năm bảo đảm giao quân theo đúng chỉ tiêu của quận giao. Thực hiện tốt công tác hậu phương quân đội.

d. Trong công tác xây dựng chính quyền, đoàn thể và xây dựng Đảng

- Trong công tác xây dựng chính quyền: Hội đồng Nhân dân đã phát huy được vị trí, chức năng của mình; Bảo đảm được các kỳ họp, thường xuyên tiếp xúc cử tri, nắm được tâm tư nguyện vọng của nhân dân. Thông qua các kỳ họp, Hội đồng Nhân dân đã thảo luận các vấn đề kinh tế, xã hội, văn hóa, đời sống, an ninh trật tự xã hội của địa phương, phát huy được quyền dân chủ và trách nhiệm của người đại biểu cho nhân dân. Hầu hết các đại biểu đều thể hiện tinh thần trách nhiệm trước nhân dân.

Bộ máy chính quyền phường luôn ổn định về nhân sự, có sự phân công trách nhiệm giữa các thành viên trong Ủy ban Nhân dân, trình độ của các ban nghiệp vụ chuyên môn được nâng lên. Mối quan hệ giữa Ủy ban và Chi ủy được tăng cường.

- Trong công tác xây dựng mặt trận và đoàn thể: Mặt trận Tổ quốc phường đã vận động các đoàn thể quần chúng thực hiện nhiều phong trào như: phong trào “Vì tuyến đầu Tổ quốc”, phong trào Bảo vệ an ninh Tổ quốc và làm lòng cốt trong công tác bầu cử Hội đồng nhân dân các cấp.

Sau hai lần đại hội, Chi đoàn Thanh niên phường được củng cố về tổ chức và có nhiều hình thức hoạt động, thu hút được sự chú ý của thanh niên. Đến đầu năm 1978, Chi đoàn có 30 đoàn viên, 860 hội viên thanh niên, 573 đội viên thiếu niên Tiền phong.

Hội Phụ nữ phường có 532 hội viên. Các hội viên vận động gia đình thực hiện tốt các chủ trương, chính sách của

Đảng và Nhà nước, tham gia công tác phân phối gạo, sinh đẻ có kế hoạch, gửi tiền tiết kiệm, chăn nuôi, trồng trọt.

- *Trong công tác xây dựng Đảng*: Chi ủy đã tổ chức cho cán bộ, đảng viên học tập Nghị quyết 16 của Bộ Chính trị, Chỉ thị 58, 72 của Trung ương, Nghị quyết 6, 9 và các Chỉ thị 36, 37, 39 của Thành ủy. Đặc biệt là sau khi học tập Chỉ thị 39 của Thành ủy, chi bộ đã thực hiện kết hợp với việc kiểm điểm thực hiện Di chúc của Bác nên đã tạo ra được một số chuyển biến tốt trong chi bộ.

Nhìn chung, đội ngũ cán bộ, đảng viên của phường vẫn giữ vững được lập trường và bản lĩnh chính trị vững vàng, có phẩm chất đạo đức và lối sống lành mạnh.

Những kết quả đạt được trên các lĩnh vực kinh tế, xã hội, an ninh quốc phòng và xây dựng chính quyền, đoàn thể và những mặt chưa thực hiện được sau hơn một năm thực hiện nghị quyết Đại hội Chi bộ lần thứ I và các nghị quyết của cấp trên là cơ sở để chi bộ phường 25 bước vào xây dựng phương hướng, nhiệm vụ của Chi bộ trong nhiệm kỳ tiếp theo.

III. CHI BỘ PHƯỜNG 25 (PHƯỜNG 15 NGÀY NAY) LÃNH ĐẠO ĐẨY MẠNH SẢN XUẤT, ỔN ĐỊNH ĐỜI SỐNG NHÂN DÂN, GIỮ VỮNG AN NINH CHÍNH TRỊ, TRẬT TỰ XÃ HỘI (1979 - 1981)

1. Đại hội Chi bộ lần thứ II (3/1979)

Tháng 3 năm 1979, thực hiện kế hoạch của Quận ủy về tổ chức đại hội các chi bộ trong quận, chi bộ phường 25 tổ chức Đại hội Chi bộ lần thứ II tại Hội trường Ủy ban Nhân dân phường.

Đại hội đã thẳng thắn và nghiêm túc kiểm điểm sự lãnh đạo của chi bộ sau hơn hai năm lãnh đạo thực hiện Nghị quyết Đại hội Chi bộ lần thứ I và căn cứ vào phương hướng nhiệm vụ mà Văn kiện dự thảo Đại hội đại biểu Đảng bộ quận lần thứ II đề ra, Đại hội đã đề ra nhiệm vụ của chi bộ trong 2 năm 1979 - 1981 là: “*Đẩy mạnh sản xuất, chăm lo đời sống nhân dân, thực hiện tốt các nhiệm vụ an ninh quốc phòng, tăng cường công tác chính trị tư tưởng, xây dựng và phát triển thực lực cách mạng*”.

Đại hội đã bầu ra Chi ủy nhiệm kỳ 1979 - 1981 gồm 5 đồng chí, do đồng chí Nguyễn Châu Triêm làm Bí thư và đồng chí Võ Thành Tiên làm Phó Bí thư⁽¹⁾.

Sau hai ngày làm việc nghiêm túc và trách nhiệm, Đại hội Chi bộ phường 25 lần thứ II đã thành công tốt đẹp. Sự thành công của đại hội thể hiện tinh thần trách nhiệm của cán bộ, đảng viên trước tình hình kinh tế - xã hội của phường.

Cuối năm 1979, Đảng bộ quận 10 tổ chức Đại hội đại biểu Đảng bộ lần thứ II. Từ đánh giá thực trạng về tình hình kinh tế - xã hội của quận và sự chỉ đạo của Thành ủy, Đại hội đã đề ra nhiệm vụ của Đảng bộ trong hai năm 1980 - 1981 là: “*Một là: Đẩy mạnh sản xuất, ổn định và bảo đảm đời sống của nhân dân; hai là: Tăng cường quốc phòng và an ninh, nhằm sẵn sàng chiến đấu chống xâm lược bảo vệ Tổ quốc; ba là: Kiên quyết đấu tranh khắc phục mọi tiêu cực trong hoạt động kinh tế và xã hội, nhất là tệ ăn cắp, hối lộ, ức hiếp quần chúng*”. Để thực hiện ba nhiệm vụ trên, Đại hội đã đề ra 6 trọng tâm công tác là: Đẩy mạnh sản xuất; chăm lo đời sống nhân dân; đấu tranh khắc phục các biểu hiện tiêu

1 Xem danh sách Chi ủy nhiệm kỳ 1979 - 1981 trong phần phụ lục.

cực, thực hiện tốt các nhiệm vụ an ninh quốc phòng; công tác giáo dục chính trị tư tưởng; công tác xây dựng phát triển thực lực và kiện toàn bộ máy tổ chức”(1). Đây là những định hướng lớn để chi bộ lãnh đạo thực hiện nghị quyết của Đại hội Chi bộ lần thứ II.

2. Lãnh đạo thực hiện Nghị quyết Đại hội Chi bộ phường lần thứ II (3/1979 - 4/1981)

Chi bộ và nhân dân phường 25 bước vào thực hiện nghị quyết Đại hội Chi bộ lần thứ II và nghị quyết Đại hội đại biểu quận lần thứ II trong bối cảnh tình hình sản xuất tiểu thủ công nghiệp gặp khó khăn về nguyên liệu. Bên cạnh đó, vật giá ngày càng leo thang đã làm cho đời sống nhân dân, nhất là người lao động và những gia đình chính sách gặp nhiều khó khăn.

Trong bối cảnh đó, nhiệm vụ đặt ra cho chi bộ và chính quyền phường là phải lãnh đạo tháo gỡ những khó khăn cho sản xuất, cải thiện đời sống nhân dân. Sau hơn hai năm nỗ lực phấn đấu, chi bộ và nhân dân phường 25 đã giành được những kết quả trên các mặt như sau:

a. Trên lĩnh vực kinh tế:

Trong sản xuất tiểu thủ công nghiệp, chi bộ và chính quyền đã tập trung lãnh đạo tháo gỡ khó khăn về vốn và điện. Với những nỗ lực phấn đấu khắc phục khó khăn về nguyên liệu và linh hoạt trong phương án làm ăn nên tiếp tục duy trì được giá trị tổng sản lượng của sản xuất tiểu thủ công nghiệp.

1 Sơ khảo Lịch sử Đảng bộ quận 10 (1975 - 2000), tr 40.

Với phương châm “là người nội trợ của nhân dân” nên hoạt động của hợp tác xã tiêu thụ đã góp phần giữ vững thị trường. Doanh thu mỗi năm một tăng.

Nhìn chung tình hình kinh tế của phường trong những năm này gặp rất nhiều khó khăn.

b. Trên lĩnh vực văn hóa - xã hội

Được sự quan tâm của cấp ủy và chính quyền, ngành giáo dục đã có nhiều cố gắng để bảo đảm trường lớp và từng bước đưa công tác dạy và học đi vào nề nếp. Hàng năm bảo đảm 100% chỗ học cho các cháu ở tuổi đến trường được vào lớp 1 và đa số các cháu trong phường được vào nhà trẻ, mẫu giáo. Công tác chăm lo đời sống vật chất cho đội ngũ giáo viên được quan tâm.

Hàng năm giải quyết và giới thiệu việc làm cho hàng trăm lao động trong phường.

Mặc dù cơ sở vật chất và thuốc men còn khó khăn, thiếu thốn nhưng công tác phòng và khám bệnh cho nhân dân được quan tâm thường xuyên.

Công tác thương binh, liệt sĩ, gia đình có công với cách mạng và hậu phương quân đội luôn được cấp ủy, chính quyền và các đoàn thể quần chúng chăm lo, nhất là trong những ngày lễ, tết. Bảo đảm đầy đủ và đúng định lượng các mặt hàng thiết yếu cho các đối tượng chính sách.

Tuy còn thiếu cán bộ chuyên trách nhưng ngành Văn hóa - thông tin của phường đã có nhiều cố gắng bám sát nhiệm vụ chính trị của địa phương để tuyên truyền các chủ trương của phường và chính sách của Đảng và Nhà nước cho cán bộ, đảng viên và nhân dân trong phường.

c. Trên lĩnh vực quốc phòng - an ninh

Chi ủy tổ chức cho cán bộ, đảng viên học tập Nghị quyết 11 của Ban Thường vụ Thành ủy về chức năng, nhiệm vụ của phường và tổ chức thực hiện Chỉ thị 44 của Thành ủy về an ninh trật tự nên tình hình an ninh chính trị, trật tự xã hội trên địa bàn phường được giữ vững.

Lực lượng Công an và phường đội được củng cố về tổ chức và tăng cường về quân số.

Phong trào bảo vệ an ninh Tổ quốc được triển khai rộng rãi trong các đoàn thể và quần chúng nhân dân.

Hàng năm lực lượng quân sự phường đều tham gia tốt hội thao do Ban Chỉ huy Quân sự quận tổ chức.

Công tác gọi thanh niên lên đường nhập ngũ hàng năm luôn đạt chỉ tiêu của quận giao.

Nhìn chung tình hình an ninh chính trị và trật tự - an toàn xã hội có nhiều chuyển biến tích cực. Hoạt động của các nhóm tệ nạn xã hội trên các địa bàn trọng điểm giảm, nhất là xung quanh nghĩa trang Đô Thành, hẻm Tô Hiến Thành...

d. Trong công tác xây dựng chính quyền, đoàn thể và xây dựng Đảng

- Trong công tác xây dựng chính quyền, ngày 20/5/1979, dưới sự lãnh đạo của Chi ủy và chính quyền, cử tri phường 25 đã hăng hái tham gia bầu cử Hội đồng Nhân dân phường (nhiệm kỳ 1979 - 1981). Trong kỳ họp thứ nhất, Hội đồng Nhân dân phường đã bầu ra Ủy ban Nhân dân phường do đồng chí Võ Thành Tiên làm Chủ tịch, đồng chí Trương Minh Chánh và đồng chí Hoàng Văn Mười làm Phó Chủ tịch ⁽¹⁾.

1 Xem danh sách các thành viên Ủy ban Nhân dân phường nhiệm kỳ 1979 - 1981 trong phần phụ lục.

Dưới sự lãnh đạo của Chi ủy, vai trò của Hội đồng Nhân dân phường được phát huy. Các thành viên của Hội đồng Nhân dân đã tổ chức tiếp xúc với cử tri để lắng nghe, tìm hiểu tâm tư và nguyện vọng của quần chúng nhân dân. Ủy ban Nhân dân phường ngày càng phát huy được vai trò quản lý của Nhà nước trên lĩnh vực đời sống và xã hội. Sau khi được quận phân cấp quản lý đã tạo ra điều kiện thuận lợi cho phường phát huy được tính chủ động trong lĩnh vực quản lý kinh tế và đời sống. Nhìn chung trong nhiệm kỳ, Chi ủy đã bảo đảm được vai trò của mình trong công tác lãnh đạo xây dựng và củng cố chính quyền.

- *Công tác xây dựng mặt trận và các đoàn thể:* Trong nhiệm kỳ, hoạt động của mặt trận và đoàn thể đã từng bước đi sâu vào giới của mình.

Mặt trận Tổ quốc đã phát huy được vai trò phát động phong trào “Vì tuyến đầu Tổ quốc”.

Đoàn Thanh niên Cộng sản sau khi củng cố về tổ chức đã có nhiều hoạt động trong vận động thanh niên nhập ngũ, làm kinh tế gia đình.

Hội Phụ nữ tiếp tục tham gia các phong trào do Quận hội phát động và làm tốt chính sách hậu phương quân đội.

- *Trong công tác xây dựng Đảng:* Sau đại hội, Chi ủy đã tập trung củng cố các tổ Đảng, tổ chức cho cán bộ, đảng viên học tập, nghiên cứu các nghị quyết của Quận ủy, Thành ủy và Trung ương. Tổ chức kiểm tra đảng viên thực hiện nghị quyết của Đảng và tổ chức tốt đợt phát thẻ đảng viên đầu tiên.

Nhìn chung, tình hình tư tưởng của cán bộ, đảng viên và nhân dân trong nhiệm kỳ không có biến động lớn. Đa số cán bộ, đảng viên của chi bộ đã phát huy được tính gương mẫu của người Đảng viên Cộng sản trong công tác và sinh hoạt.

Đầu năm 1981, tình hình an ninh trật tự - xã hội trên địa bàn phường được ổn định nên cấp trên quyết định bãi bỏ hai cổng gác trong cư xá Bắc Hải làm cho việc đi lại của nhân dân trong phường được thuận lợi hơn. Sau khi đồng chí Nguyễn Châu Triêm - Bí thư Chi bộ (là Sĩ quan Quân đội) được trên điều động đi nhận nhiệm vụ mới, đồng chí Dương Văn Mừng - Quận ủy viên được điều động về làm Bí thư. Đến đây chấm dứt thời kỳ quân quản của phường (do đặc thù riêng từ sau ngày 30/4/1975 đến đầu năm 1981, phường 25 thực hiện chế độ quân quản) và chi bộ phường 25 được Quận ủy đồng ý chuyển lên thành Đảng bộ⁽¹⁾. Đây là sự kiện đánh dấu sự trưởng thành về tổ chức của Đảng bộ.

Sau khi trở thành Đảng bộ, thực hiện sự chỉ đạo của Ban Thường vụ Quận ủy, Đảng ủy triển khai công tác chuẩn bị nội dung và nhân sự cho Đại hội Đảng bộ lần thứ III.

Nhìn lại sau hơn hai năm lãnh đạo thực hiện nghị quyết Đại hội Chi bộ lần thứ II, trong bối cảnh có nhiều khó khăn về sản xuất và đời sống, những kết quả đạt được trên các lĩnh vực kinh tế, xã hội, an ninh quốc phòng, xây dựng chính quyền, đoàn thể đã tạo ra sự tin tưởng của nhân dân đối với Đảng bộ, để Đảng bộ bước vào tổ chức thành công Đại hội lần thứ III.

1 Theo ý kiến của đồng chí Dương Văn Mừng (Bảy Mừng) và một số đồng chí trong cấp ủy của phường.